

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: J. J., zast. Mgr. Evou Oncirkovou, advokátkou se sídlem Dr. Davida Bechera 19, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2011, č. j. 4980/DS/2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 3. 2012, č. j. 78 A 8/2011 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Průběh řízení

Rozhodnutím Městského úřadu Podbořany, odboru dopravy, dopravní přestupky, ze dne 31. 10. 2011, č. j. DOP-37254/2011/Dol/9305/2011, byl žalobce (dále jen „stěžovatel“) uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 2. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném v rozhodné době. Tento přestupek měl spáchat tím, že dne 9. 3. 2011 v obci Lubenec mu byla na úseku s nejvyšší povolenou rychlostí 50 km/h

naměřena rychlost 97 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení $\pm 3 \%$ byla nejnižší skutečná rychlost 94 km/h. Za tento přestupek byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 7 000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu osmi měsíců a byla mu uložena povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

Odvolání stěžovatele zamítl Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství (dále jen „žalovaný“), svým rozhodnutím ze dne 28. 11. 2011, č. j. 4980/DS/2011.

Citované rozhodnutí žalovaného stěžovatel napadl žalobou podanou u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Ten ji rozsudkem ze dne 29. 3. 2012, č. j. 78 A 8/2011 - 38, zamítl. Proti tomuto rozhodnutí krajského soudu nyní stěžovatel brojí kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti

Včas podanou kasační stížností stěžovatel namítá nezákonnost rozhodnutí krajského soudu, kterou spatřuje zejména v tom, že mu byla v řízení před správním orgánem prvního stupně upřena možnost vyjádřit se ke všem podkladům před vydáním rozhodnutí. Stěžovatel se vždy řádně a včas omluvil z nařízeného jednání, měl tedy mít možnost osobně se vyjádřit k podkladům rozhodnutí. Svá tvrzení stěžovatel vždy doložil. Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti je důkazním prostředkem, se kterým se správní orgány měly procesně vypořádat. Měly tak svou úvahu o účelovosti omluv argumentačně a důkazně podložit. Existence pracovní neschopnosti byla navíc ověřena formou kontrol příslušných správních orgánů.

Dále stěžovatel uvedl, že se soud nedostatečně vypořádal s námitkou směřující proti nepřijetí omluvy z jednání dne 27. 9. 2011. Dle jeho mínění nebyl správní orgán oprávněn k vedení ústního jednání bez přítomnosti stěžovatele a rozhodnutí ve věci.

Konečně stěžovatel namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť z něj není vůbec patrné, proč soud jeho argumentaci nevyslyšel. Krajský soud pouze opakuje závěry správních orgánů, s námitkami stěžovatele se nevypořádal.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření ke kasační stížnosti

Žalovaný se ve svém vyjádření omezil na konstatování, že krajský soud věc posoudil správně a nedopustil se procesních či věcných chyb. Z toho důvodu navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž

pokračování

je povinen přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)].

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel uplatnil kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Námitkou nepřezkoumatelnosti [písm. d) citovaného ustanovení] se Nejvyšší správní soud z povahy věci musel zabývat přednostně, neboť nepřezkoumatelnost rozhodnutí vylučuje jeho věcný přezkum.

Nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů se Nejvyšší správní soud zabýval ve svém rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS (citovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). V něm vyložil, že rozhodnutí je nutno pokládat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené.*“

Dle námitek stěžovatele krajský soud pouze převzal závěry správních orgánů a sám nehodnotil, proč je považuje za správné. S takovým posouzením napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Krajský soud ke každé z námitek stěžovatele uvedl, proč ji považuje za nedůvodnou, tyto důvody podepřel skutečnostmi plynoucími ze správních spisů a srozumitelnou právní argumentací. Protože stěžovatel blíže nevysvětlil, v čem absenci vlastního hodnocení krajského soudu spatřuje, a z rozsudku samotného důvody rozhodnutí patrné jsou, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel spíše polemizuje s právním hodnocením věci. Námitka nepřezkoumatelnosti tak není důvodná.

Dle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích „*o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.*“ Citované ustanovení navazuje na čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené usnesením Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. jako součást ústavního pořádku České republiky, který každému zajišťuje právo mj. na to, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti. Jak přitom již dovodil Ústavní soud, čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod lze vztáhnout i na řízení o přestupcích před správním orgánem (blíže viz nález Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02, publikovaný pod č. 38, sv. 32 Sb. n. u.; rozhodnutí ÚS jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>).

Uplatnění práva na projednání přestupku v přítomnosti obviněného z přestupku předpokládá jistou součinnost jak ze strany správního orgánu, tak ze strany samotného obviněného z přestupku. Správní orgán má povinnost postupovat tak, aby obviněnému z přestupku vytvořil podmínky pro to, aby mohl realizovat své právo na projednání přestupku v jeho přítomnosti. Jde především o nutnost obviněného řádně předvolat k jednání. Již samotná povaha práva na projednání přestupku v přítomnosti obviněného pro svou realizaci v praxi vyžaduje též jistý stupeň součinnosti také ze strany obviněného z

přestupku, kterou lze spatřovat např. v tom, že se fyzicky dostaví, případně se náležitě omluví, pokud se nemůže dostavit, byť se jednání zúčastnit chce.

Právo obviněného z přestupku na projednání věci v jeho přítomnosti zcela jistě může napomoci tomu, aby byl řádně zjištěn skutkový stav, a již při jednání lze realizovat právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se obviněnému z přestupku kladou za vinu, a k důkazům o nich. Realizace tohoto práva tak směřuje k řádnému projednání přestupku, jeho smyslem však není a ani nemůže být vytvoření obstrukčního nástroje, kterým by mohl obviněný efektivně bránit projednání přestupku, z něhož je obviněn (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2013, č. j. 3 As 10/2013 - 32). Na obviněného z přestupku tak lze v souvislosti s výkonem práva na projednání přestupku v jeho přítomnosti klást jisté požadavky zaručující, že ústní jednání o přestupku bude možné efektivně realizovat.

Správní orgán má povinnost akceptovat omluvu, která je náležitá, to předpokládá jak její bezodkladnost, tak i relevanci důvodů, o něž se opírá. To poskytuje možnost obviněnému z přestupku dosáhnout odročení jednání z důvodů spočívajících na jeho straně. Právní institut omluvy z ústního jednání o přestupku tak pro obviněného z přestupku představuje určité zákonem předvídané dobrodiní, jehož využití je však nutno spojit s požadavky, které zaručí jeho výkon, jenž nebude kolidovat se samotným účelem řízení – projednáním přestupku.

V postupu správního orgánu, který provedl ústní jednání v nepřítomnosti obviněného, jenž byl řádně předvolán, ale k jednání se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, nelze spatřovat žádné pochybení, jehož by se správní orgán v době ústního jednání mohl vyvarovat. Je tak logické, že za naznačených okolností se zpravidla ústní jednání bez účasti obviněného uskuteční.

Ve svém rozsudku ze dne 14. 5. 2009, č. j. 7 As 28/2009 - 99, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důležitost důvodu omluvy obviněného z přestupku z neúčasti u ústního jednání je třeba posuzovat z hlediska jejího pořadí, obsahu, v jakém stadiu řízení byla omluva uplatněna (doba od zahájení správního řízení nebo doba do zániku odpovědnosti za přestupek), zda ze spisu či jiných skutečností nevyplývá jakákoliv obstrukční snaha či potřeba obviněného z přestupku působit průtahy v řízení nebo dosáhnout zániku odpovědnosti za spáchání přestupku. Hodnocení tedy provádí správní orgán i s ohledem na dosavadní průběh řízení. Proto i důvod, který může být dostatečný pro přeložení prvního ústního jednání, již nemusí být dostatečný i pro jeho další přeložení.

Nejvyšší správní soud se po vymezení právní úpravy a současné judikatury zabýval i tím, jaké skutečnosti plynou ze správního spisu.

Správní orgán prvního stupně opakovaně a s dostatečným předstihem stěžovatele předvolával k ústnímu jednání. Pro opakované omluvy stěžovatele správní orgán postupně určil deset možných termínů pro konání ústního jednání (konkrétně 30. 3. 2011, 21. 4. 2011, 15. 6. 2011, 22. 6. 2011, 29. 6. 2011, 13. 7. 2011, 20. 7. 2011, 17. 8. 2011, 8. 9. 2011 a 27. 9. 2011). S výjimkou první omluvy, tj. omluvy právní zástupkyně stěžovatele, byl osmkrát důvodem omluvy nepříznivý zdravotní stav stěžovatele a jednou jeho pobyt

pokračování

na zahraniční dovolené. Tyto omluvy právní zástupkyně stěžovatele zasílala nejdříve dva dny před plánovaným konáním ústního jednání, stěžovatel vždy své zdravotní obtíže doložil rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti. Kontrola dodržování léčebného režimu stěžovatele dvakrát nezastihla doma, tyto absence však byly omluveny ošetřujícím lékařem.

Dále ze správního spisu plyne, že stěžovatel osobně nepřebíral jemu adresovaná předvolání k ústnímu jednání, přestože neměl povolené vycházky. Ze správního spisu konečně plyne i ta skutečnost, že si správní orgán vyžádal informaci z evidence přestupků. Podle ní se stěžovatel dopustil dne 25. 4. 2011 přestupku, když mu byla na dálnici D1 u obce Velký Beranov naměřena rychlost 174 km/h.

Na základě výše vyložené právní úpravy, judikatury a skutkových okolností věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že krajský soud při posouzení dané věci nepochybil. Stěžovatel má nepochybně pravdu, že jednotlivé omluvy doložené rozhodnutím lékaře samy o sobě nevypovídají nic o tom, že stěžovatel postupuje účelově. Správní orgány a krajský soud však omluvy stěžovatele hodnotily z hlediska jejich pořadí, obsahu a v jakém stadiu řízení byly omluvy uplatněny. Dále byla pro posouzení významná i ta skutečnost, že se stěžovatel dne 25. 4. 2011 dopustil u Velkého Beranova přestupku, tj. čtyři dny poté, co stěžovateli jeho ošetřující lékař diagnostikoval onemocnění, které mu po následující čtyři měsíce bránilo účastnit se nařízených jednání, a to v místě podstatně vzdáleném od místa pobytu stěžovatele v době dočasné pracovní neschopnosti.

Jak krajský soud uvedl, stěžovatel měl možnost navrhnout datum pro konání ústního jednání podle svých potřeb. Tuto možnost měl po celou dobu probíhajícího řízení, zejména v době od konce pracovní neschopnosti omluvené v osmé omluvě do odjezdu na dovolenou, případně v době od návratu z dovolené do začátku pracovní neschopnosti tvrzené v desáté omluvě. Pokud se aktivita stěžovatele v řízení omezila jen na zasílání omluv z ústního jednání, nevyvinul byt minimálně potřebnou součinnost ke své účasti na ústním jednání, přestože mu to správní orgán opakovaně umožnil. Za této situace správní orgán oprávněně pojal podezření, že stěžovatel svým jednáním jen oddaluje projednání přestupku s úmyslem dosáhnout zániku odpovědnosti za jeho spáchání.

Nejvyšší správní soud dále nepřisvědčil ani námitce, že vyrozumění o nepřijetí poslední omluvy bylo stěžovateli doručeno až s odstupem několika dnů od konání ústního jednání dne 27. 9. 2011. S výjimkou tvrzení, že takové vyrozumění „zcela postrádá smysl“, z této skutečnosti stěžovatel nevyvozuje žádný právní závěr. Nejvyšší správní soud může jen konstatovat, že v souladu se zásadou *vigilantibus iura* bylo na stěžovateli, aby se u správního orgánu včas informoval o přijetí své již desáté omluvy. Byla-li tato omluva správnímu orgánu doručena méně než 24 hodin před plánovaným konáním ústního jednání, jdou případné obtíže se zjišťováním stanoviska správního orgánu k tíži stěžovatele, neboť to byla právě jím zvolená právní zástupkyně, která omluvu tak pozdě zaslala. Uvedené platí tím spíše v situaci, kdy stěžovatel o své zdravotní indispozici věděl od 23. 9. 2011, omluva byla zaslána 26. 9. 2011 faxem a teprve 29. 9. 2011 byl správnímu orgánu poštou doručen stejnopis omluvy s přiloženou fotokopií rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti. Při vědomí těchto skutečností není ani nijak nepřiměřené, že vyrozumění o

nepřijetí omluvy sepsané následující den (pátek 30. 9. 2011) bylo stěžovateli doručeno v úterý 4. 10. 2011.

Namítá-li stěžovatel porušení § 73 odst. 2 zákona o přestupcích, tedy porušení práva vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky, nemůže s ním Nejvyšší správní soud souhlasit. Jak již bylo uvedeno, stěžovatel mohl tohoto práva využít po celou dobu, kdy bylo vedeno řízení před správním orgánem, svou vlastní pasivitou (respektive obstrukční aktivitou) se připravil o možnost uplatnit toto právo na ústním jednání. I přesto ho správní orgán prvního stupně po provedeném ústním jednání vyzval, aby se k podkladům rozhodnutí vyjádřil do dne 10. 10. 2011. Stěžovatel se tak mohl k podkladům vyjádřit nejen na ústním jednání, které však vlastní vinou propásl, ale *i po konání tohoto jednání*. V poslední den lhůty pro vyjádření se ke správnímu orgánu dostavila právní zástupkyně stěžovatele. Byl jí předložen kompletní správní spis, k jeho obsahu se však nevyjádřila, neboť se omezila na tvrzení, že bez účasti stěžovatele nemohlo ústní jednání proběhnout. Tuto skutečnost stěžovatel ve své kasační stížnosti nepopírá. Je tak zjevné, že práva podle § 73 odst. 2 zákona o přestupcích stěžovateli upřena nebyla, stěžovatel je jen nevyužil.

Lze tak uzavřít, že krajský soud posoudil věc správně. Stěžovatel měl možnost účastnit se ústního jednání o jeho přestupku a měl i možnost reagovat na důkazy správního orgánu a skutečnosti, které mu byly kladeny za vinu. Správní orgán je nepochybně povinen vycházet dotčeným osobám vstříc (§ 4 správního řádu), tato povinnost však není bezbřehá a v plné míře může být realizována pouze za předpokladu přiměřené součinnosti ze strany obviněného z přestupku.

V. Závěr

Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1, poslední věty, s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. srpna 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu